

FÖRSLAG TILL ARBETSORDNING

1. Om förslag till arbetsordning för Studieförbundet för Arbetsordningens förbundsstämma

Studieförbundet för Arbetsordningens förbundsstämma genomförs digitalt den 27 maj. För genomförande av mötet kommer videomötesverktyget Zoom samt beslutsmötesverktyget VoteliT användas. VoteliT kommer att användas som verktyg för yrkanden inför mötesdagen den 27 maj samt som stöd för yrkande- och beslutsprocesser under förbundsstämman.

Denna arbetsordning innehåller en beskrivning över hur förbundsstämman föreslås att arbeta, hur ombuden samverkar under mötet och hur besluten kommer att fattas. Arbetsordningen kommer att fastställas av förbundsstämmans ombud under föredragningslistans punkt 8 tillsammans med stämmans beslutsordning; det dokument som beskriver i vilken ordning förbundsstämmans ärenden ska hanteras.

En förutsättning för att förbundsstämman ska kunna genomföras på bästa sätt är att alla ombud har tagit del av förslag till arbetsordning som en del av de grundläggande förberedelserna inför förbundsstämman. Det här dokumentet utgör tillsammans med Beslutsordning och program och Guide till Studieförbundet för Arbetsordningens förbundsstämma beskrivningen av hur förbundsstämman kommer att genomföras.

2. Närvarande på förbundsstämman

2.1 Ombud

Ombuden är förbundsstämmans röstberättigade deltagare som utsetts Studieförbundet för Arbetsordningens medlemmar; avdelningar och medlemsorganisationer, att föra deras talan i besluten som ska fattas under förbundsstämman.

Ombuden fördelas efter en särskild ombudsfordelning som regleras genom stadgarna. Alla ombud som är noterade på röstlängden har rätt att yttra sig, ge förslag och rösta i de frågor som tas upp på stämman. Fordelningen av ombud till stämman hittar du i handlingen Fordelning av ombud till förbundsstämma 2023.

2.2 Närvaro-, yttrande- och förslagsrätt

Förbundsstämmans ombud från Studieförbundet för Arbetsordningens avdelningar och medlemsorganisationer har tillsammans med förbundsstyrelsen närvaro-, yttrande-, förslags- och rösträtt.

Enligt § 11 Röstberättigade vid förbundsstämman i Stadgar för Studieförbundet för Arbetsordningens förbund har förbundschefen och personalrepresentanten som adjungeras till förbundsstyrelsen närvaro-, yttrande- och förslagsrätt.

Revisorerna och valberedningen har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt.

Förbundsstämman beslutar därefter om närvaro- och yttranderätt för övriga deltagare i mötet.

Frågan hanteras under ärendelistans punkt 6.

3. Arbetsformer under beslutsmöteshelgen

Här nedan beskrivs de arbetsätt som kommer att användas under förbundsstämhelgen och som förbundsstämmans ombud föreslås besluta om under ärendelistans punkt 8.

3.1 Ärenden på förbundsstämman

De ärenden som ska behandlas av förbundsstämman finns angivna på förhand i handlingen Föredragningslista för förbundsstämman 2023. Några av de ärenden som tas upp på stämman är rapporter och redovisningar som föredras och sedan läggs till handlingarna. Vid de punkterna fattas inga beslut. Därtill finns en hel del beslutsärenden. Bland beslutsärendena finns förslag från förbundsstyrelsen och från valberedningen. Det finns också en motion, alltså förslag från Studieförbundet medlemsorganisationer och/eller avdelningar.

3.2 Mötesverktyg

Zoom är videoverktyget vi kommer använda för förbundsstämmans förberedande dialogmöten samt för genomförandet av förbundsstämmomötet. Verktyget används för att se varandra och höra varandra.

VoteIT är årsmötesverktyget vi kommer använda som hjälpmedel för att säkerställa några av funktionerna och arbetsformerna i mötet. Verktyget används för att lägga förslag (yrka), genomföra omröstningar och för ombuden att ställa upp sig på talarlistan.

3.3 Plenum

Plenum är förbundsstämmans beslutsrum där propositioner, motioner, val och andra frågor som ska behandlas av förbundsstämman diskuteras och beslutas om. Plenum leds av förbundsstämmans mötesordförande.

För förbundsstämmans ombud samt för de som förbundsstämman beslutat har förslags-, yttrande- och/eller närvarorätt kommer plenum vara digitalt i mötesverktyget Zoom.

3.4 Talarlista och ordningsfrågor

Alla närvarande i mötet som av förbundsstämman har tilldelats yttranderätt har rätt att under pågående stämmoförhandlingar begära ordet för att säga något. Det kan vara för att göra ett inlägg i en pågående diskussion eller ställa en ordningsfråga. De med förslagsrätt kan även lägga ett yrkande för beslut eller för att yrka på streck i debatten.

3.4.1 Dubbla talarlistor

Förbundsstämman använder sig av dubbla talarlistor. På den första talarlistan hamnar de som inte tidigare har talat på punkten som behandlas. Talare på första talarlistan har förtur.

Resterande talare hamnar på andra talarlistan. Vi föreslår detta arbetsätt för att alla ska få chansen att yttra sig och för att fördela ordet mellan fler ombud och deltagare i förbundsstämman.

3.4.2 Att sätta upp sig på talarlistan

Om du vill sätta upp dig på talarlistan gör du det med hjälp av mötesverktyget VoteIT. Vi använder det verktyget för att skapa en likvärdig funktion för alla deltagare i mötet. Talarlistan sköts per automatik av mötesverktyget VoteIT.

Mötespresidiet ansvarar för att fördela ordet och alla ombud och gäster kan hela tiden följa vem som är på tur att tala. Tänk på att göra dig redo när du är näst på tur på talarlistan.

Vid utbildningstillfället i mötesverktyget VoteIT, som ombud och gäster är välkomna att delta i den 15 eller 16 maj, kommer vi att ha en grundläggande genomgång av hur talarlistan i VoteIT fungerar. Detta för att alla ska känna sig trygga med hur de använder funktionen.

3.4.3 Presentation

Den som ska tala inleder sitt anförande genom att säga sitt namn och vilken avdelning eller medlemsorganisation den representerar. Talare som hänvisar till tidigare talare ska tilltala personen genom namn och vilken representation den talaren har i mötet.

3.4.4 Ordningsfrågor

Talarlistan kan brytas av replik, sakupplysning, ordningsfråga och av streck i debatten och efter mötesordförandens godkännande. Här beskrivs hur det genomförs rent praktiskt.

- Replik

Mötesordföranden får ge den som blivit direkt tilltalad i debatten en replik. Replik är till för att låta den som känner sig tilltalad att svara eller förklara sig. Replik ska begäras i omedelbar anslutning till att någon har blivit direkt tilltalad. Replik begärs till mötesordförande genom att ropa "replik".

I en replik får du inte komma med nya åsikter eller yrkanden, bara förtydliga det du redan sagt.

- Sakupplysning

Sakupplysning är en kort faktaupplysning där en person kan bryta talarlistan för att bidra med fakta som kan underlätta eller förkorta den pågående diskussionen. En sakupplysning är alltid bara fakta och får inte vara argumenterande. Sakupplysning begärs till mötesordförande genom att ropa "sakupplysning".

- Ordningsfråga

Om du har en åsikt kring något i själva mötet, exempelvis som hur det genomförs, kan du begära en ordningsfråga.

Ordningsfråga bryter pågående sakdebatt och avgörs direkt innan annan fråga tas upp till behandling. En ordningsfråga berör mötesformalia eller andra förutsättningar för mötets genomförande. Ordningsfråga begärs till mötesordförande genom att ropa "ordningsfråga".

Exempel på en ordningsfråga är att avbryta mötet för paus eller att be om ett förtydligande från presidiet. Vid ordningsfråga får förslagsställaren föredra sin fråga kort, och därefter går mötet direkt till beslut om sådant behövs.

- Streck i debatten

Om du tycker att en diskussion har pågått länge nog och vill att den ska avslutas och att stämman ska gå till beslut kan du begära streck i debatten. Streck i debatten begärs genom att ropa "streck i debatten". Om förbundsstämman beslutar att dra streck i debatten ska mötesordföranden låta alla som vill sätta upp sig på talarlistan innan strecket dras.

4. Röstlängd och beslut

4.1 Röstlängd

Röstlängden är förteckningen över det antal ombud som i stunden har rösträtt på mötet. Röstlängden fastställs vid mötets öppnande vid föredragningslistans punkten 5 samt justeras därefter under mötet vid behov. Om någon vill att röstlängden ska justeras kan detta väckas som en ordningsfråga.

4.2 Beslutsordning

När en fråga är färdigdiskuterad är det dags att gå till beslut. Mötespresidiet föreslår då en propositionsordning för beslutet. Om det finns två förslag är det ganska enkelt, då ställs de mot varandra.

Finns flera förslag är det lite krångligare. Förbundsstyrelsens förslag är alltid huvudförslag. Övriga förslag ställs mot varandra, så att man till slut har röstat fram ett förslag som ställs mot huvudförslaget i en sista omröstning.

Mötespresidiet föreslår propositionsordning och val av omröstningsmetod inför varje beslut. Omröstningar som har fler än två förslag som står emot varandra kommer i de flesta fall att genomföras med stöd av beslutsmötesverktyget VoteIT.

Beslut sker med omvänd acklamation i fall där det endast finns ett förslag till beslut. Att det enbart finns ett förslag till beslut medför att sammanträdet får anta att det är få som är emot förslaget. Omvänd acklamation, även benämnd aktiv opposition, innebär att mötespresidiet frågar om "någon som är emot förslaget".

Undantag gäller för de beslutsdelar då votering begärts och omröstning sker i VoteIT. Likaså i ärenden då det finns flera förslag till beslut. Alla omröstningar blir då slutna. Personval sker alltid genom votering i VoteIT.

4.2.1 Beslutsprocess vid votering

Alla ombud med rätt att rösta vid förbundsstämman kan begära votering. Om ett ombud vill begära omröstning med rösträkning ropar hen votering i mötet.

Vid votering loggar mötesdeltagarna in i beslutsverktyget VoteIT och röstar där. Om det sker kommer mötet att ajourneras en kort stund för att säkerställa att alla ombud hunnit logga in i systemet samt att alla yrkanden som mötet ska rösta om finns inlagda i VoteIT på rätt sätt.

Innan omröstning i VoteIT avslutas kommer mötespresidiet fråga mötet om alla är klara med omröstningen. Omröstningen stängs först när ingen längre uttrycker att de inte är klara. Precis som i en vanlig omröstning är det möjligt att lägga ner sin röst i VoteIT och avstå från att delta i omröstningen.

Vid personval, till exempel när förbundsstämman ska genomföra val av styrelse, kan slutna omröstning begäras. Då genomförs röstningen i VoteIT och voteringen blir per automatik slutna.

4.2.2 Yrkande

Ett yrkande är ett förslag som lämnas till förbundsstämman för beslut. Ett yrkande kan handla om ett helt nytt förslag eller ett tillägg som komplement till ett redan befintligt förslag (kallas då tilläggsyrkande).

De yrkanden som innan eller under förbundsstämmodagen inkommit genom VoteIT kommer att läsas upp av mötespresidiet i Zoom-mötet innan beslut under respektive punkt.

Ombud kan få hjälp med att skriva in sina yrkanden i VoteIT. Ta kontakt med någon av de mötesfunktionärer som är teknisk support i VoteIT under mötet.

4.2.3 Propositionsordning

När flera förslag ställs mot varandra ser mötesordföranden till att mötet röstar på ett sådant sätt att alla förslag får samma chans. Mötespresidiet föreslår då en ordning för hur frågan ska ställas till mötesdeltagarna om hur de vill rösta. Propositionsordningen är helt enkelt det förslag på hur röstningen i ett visst beslut ska gå till.

4.2.4 Yrkandestopp

Yrkandestopp kallas den tidpunkt då ombuden senast ska ha inkommit med eventuella förslag till beslut i ett ärende som förbundsstämman ska behandla. Efter yrkandestoppet är det inte längre möjligt att inkomma med några nya förslag till beslut. Vanligtvis är det yrkandestopp i ett ärende i anslutning till att diskussionen i ärendet är avslutad och mötet förbereder sig för att gå till beslut, men i vissa ärenden är yrkandestoppet en fast beslutad tidpunkt.

I förslag till beslutsordning för förbundsstämman finns ett förslag om yrkandestopp, avseende beslutspunkterna 19–27 (val till förbundsstyrelse, val av revisorer samt val av valberedning) som föreslås till den 27 maj kl. 12.00.

4.2.5 Reservationer

Ombud som anser att ett av förbundsstämman fattat beslut kan leda till juridiska konsekvenser för organisationen har rätt att reservera sig mot det beslutet. Reservation kan inte användas för att få en egen uppfattning i en viss fråga införd i protokollet.

Eventuella reservationer ska lämnas skriftligt genom att det ombud som vill göra en reservation skriver reservation i chatten samt där anger vilket beslut hen vill reservera sig mot.

4.3 Metoder för beslutsfattande i VoteIT

Vid omröstningar i VoteIT kan olika typer av omröstningsmetoder användas beroende på beslutets karaktär och antalet yrkanden. Mötespresidiet kommer att föreslå metod för omröstning utifrån den metod som lämpar sig bäst för varje beslutsprocess.

De metoder som kan användas vid beslutsfattande processer under mötet är

1. Kombinerad enkel

Vid flera yrkanden som inte är motstående används kombinerad enkel med alternativen bifall/avslag/avstår.

2. Majoritetsomröstning

Vid två yrkanden som är motstående används majoritetsomröstning. Denna metod kan också användas i flera steg för att hantera en kontrapositionsvotering med fler än två förslag.

3. Dutt-omröstning

I en omröstning med fler alternativ än två kan dutt-omröstning användas. Den som röstar får då ett förutbestämt antal röster att lägga. Dutt-omröstning kan också användas för att prioritera eller komma ner i antal förslag på en punkt, som en uteslutningsmetod.

4. Single transferable vote, STV

I metoden beräknas först antalet mandat som behövs för att bli vald. Detta sker genom att dela antalet mandat i röstlängden med antalet ordinarie platser som ska tillsättas.

Steg 1: Kontrollera ifall alla platser blir tillsatta genom att addera ihop antalet förstahandsröster.

Steg 2: Ifall alla platser inte blir tillsatta och en kandidat får fler förstahandsröster än vad som krävs för att bli vald så fördelas de överskjutande mandaten proportionerligt efter andrahandsvalen på alla röstsedlar till de andra kandidaterna. Detta steg upprepas så länge någon kandidat har fler röster än vad som krävs för att bli vald.

Steg 3: Ifall alla platser fortfarande inte blir fyllda stryks den kandidat med minst antal förstahandsval, mandaten fördelas proportionerligt efter andrahandsvalen på alla röstsedlar till de andra kandidaterna och processen går tillbaka till steg 2. Undantaget ifall antalet återstående kandidater uppgår till antalet platser, i så fall avslutas rösträkningen och de återstående kandidaterna blir valda.

4.4 Val till ordförande och vice ordförande

För att väljas till en post i presidiet, ordförande och vice ordförande, krävs mer än hälften av rösterna. Under sammanträdet ställs valberedningens förslag post för post mot eventuella övriga kandidater. Om valberedningens förslag faller så sker val mellan samtliga kandidater och posten. Saknas det en kandidat med mer än hälften av rösterna så sker en andra omröstning mellan de två kandidaterna med flest röster. Vid den andra omröstningen blir den vald som får högst röstetal.

4.5 Val till styrelse

Styrelsen ska enligt § 18 Förbundsstyrelse i Stadgar för Studieförbundets förbund bestå av 11 ledamöter inklusive ordförande och vice ordförande. Under sammanträdet ställs valberedningens förslag mot avslag, under förutsättning att inga ytterligare kandidater utöver valberedningens kommit upp till förslag. Om det finns fler kandidater än valberedningens förslag sker val i VoteIT mellan alla valbara kandidater med hjälp av metoden Single transferable vote, STV.

4.6 Förtroendevald revisor

Förbundsstämman väljer enligt § 24 Revisorer i Stadgar för Studieförbundets förbund en förtroendevald revisor med en ersättare. Under sammanträdet ställs valberedningens förslag inklusive ersättare mot avslag, under förutsättning att inga ytterligare kandidater utöver valberedningens kommit upp för förslag. Om det finns fler kandidater än valberedningens förslag sker val i VoteIT mellan alla valbara kandidater med hjälp av metoden Single transferable vote, STV.

4.7 Val till valberedning

Valberedningen ska enligt § 25 Valberedning i Stadgar för Studieförbundets förbund bestå av fem ledamöter, varav en sammankallande. Om antalet nominerade till valberedningen, inklusive nominerade till rollen som sammankallande i valberedningen, är fler än det antal som ska väljas sker val i VoteIT mellan alla valbara kandidater med hjälp av metoden Single transferable vote, STV.